

Vayakhel: Mind the “marginal” details and ... the “finishing touches”!

By: Rabbi Levi Y. Garelik

Also:

1. What is the sefer (book) Migdal Oz?
2. Why did the Rebbe Rashab say to burn the internal memo?
3. Why did the Previous Rebbe cherish it and explain it?
4. Why does the Torah repeat again the details of the Mishkan in Parshiyos Vayakhel Pekudei? Isn't it a repetition of the Parshiyos of Truma and Tezave?
5. Why was it necessary to have “experts” put in the pegs and the ropes of the Mishkan? Anyone can do it!
6. Why doesn't a doctor do the “finishing touches”?
7. Which Rashi's did the Rebbe explain in 5725 (1965)? And why?
8. Why is our generation the most “special” generation?

Based on Likutei Sichos Vol. 31 pages 200-202 and others

* * *

מיוסד על לקוטי שיחות חלק לא ע' 200-202 ועוד

המקורות:

1. **ויקהל לה, ד:** ויאמר משה אל כל עדת בני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה' לאמר. ה. קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לבו. generous hearted person יביאה את תרומת ה' זהב וכסף ונחשת. ו. ותכלת וארגמן ותולעת שני... עורות אילים... שמן למאור, בשמים... י. וכל חכם לב בכם experts talented wise-hearted יבואו ויעשו את כל אשר צוה ה'. יא. את המשכן, את אהלו the roof ואת מכסהו and its cover ... את הארון... את השולחן... ואת מנורת המאור....
2. **רש"י פסוק ה: נדיב לבו** - על שם שלבו נדבו his heart made him desire קרוי "נדיב לב". כבר פירשתי המשכן ומלאכתו במקום צוואתם.

ואכן אנחנו רואים שרש"י מפרש רק כמה דברים הצריכים ביאור, לדוגמא:

3. **פסוק יא: את המשכן: רש"י** - יריעות התחתונות הנראות בתוכו קרויין משכן.

ואם כן, נשאלת שאלח עצומה:

4. **פסוק יח: את יתדות המשכן** pegs **ואת יתדות החצר** ואת מיתריהם .and the ropes

5. **רש"י: יתדות: לתקוע** to insert them **ולקשור בהם** and to tie into them **סופי היריעות** curtains drapes **בארץ, שלא ינועו** sway ברוח. **מיתריהם** their ropes: **חבלים לקשור.**

ולכאורה בפרשת תרומה רש"י כבר פירש את זה?

6. **הפסוק האחרון בפרשת תרומה כז יט: לכל כלי המשכן בכל עבודתו, וכל יתדותיו וכל יתדות החצר נחושת.**

7. **רש"י: יתדות** – כמיו נגרי נחושת copper nail **עשויין ליריעות האוהל ולקלעי החצר** .courains of the courtyard **קשורים במיתרים סביב סביב בשיפוליהן** at the bottom **כדי שלא תהא הרוח מגביהתן.** ואיני יודע אם תחובין בארץ או קשורין ותלויין וכובדן מכביד שיפולי היריעות שלא ינועו ברוח. ואומר אני ששמן מוכיח indicates, points out **עליהם שהם תקועים בארץ, לכך נקראו יתדות, ומקרא זה מסעייני (ישעי' לג) אהל** **בל יצען** should not be taken down **בל יסע יתדותיו לנצח** the pegs should never **be pulled out.**

הרי מפורש בפרשת תרומה מה זה יתדות ומיתרים?! אז למה רש"י מפרש את זה עוד הפעם כאן בפרשת ויקהל?

עוד קושיא:

ובהקדים, לא נלמד את כל הרש"י כי ישנה שיחה שלמה בלקו"ש חלק ו – בתשכ"ה שהרבי הי' מדבר על הרש"י הראשון וגם האחרון וכו',

אבל ישנו פרט א' הדורש ביאור:

ישנה שקו"ט אם הסוף של רש"י זה הוא מרש"י או מתלמידו, אז ממה נפשך: אם זה מתלמידו, אז למה רש"י כותב כאן "ואיני יודע אם תחובין או תלוין" משא"כ בויקהל רש"י כותב בפירוש באופן של מסקנא!

ואפי' אם נאמר שזה מרש"י עצמו, הנה מזה שכותב, ואיני יודע" זה ראי' שאפי' הפסוקים שמביא בסוף אינם ראי' מספיק חזקה...

ויובן בהקדים עוד שאלה:

8. **פסוק יד:** ואת מנורת המאור ואת כליה ואת נרותיה ואת שמן המאור.

9. **רש"י:** ואת שמן המאור – אף הוא צריך חכמי לב, talented experts, שהוא משונה משאר שמנים, כמו שמפורש במנחות (פו ע"א), מגרגרו

בראש הזית, והוא כתית וזך. No sediment

מזה מובן שכל הדברים המנויים כאן הי' צריכים לחכמי לב.

נשאלת השאלה: 1. האם לעשות מיתרים צריך חכמי לב? האם לתקוע צריך חכמי לב?

והביאור:

בהקדם דוגמא מרופא שעושה ניתוח גדול,

או מ sculptor שהוא עושה העיקר והשמישים עושים הטפל.

עד"ז בענינו:

10. **לקו"ש כאן:** ולתרץ זה מפרש רש"י שהיתדות היו חלק בלתי נפרד

integral part מהיריעות עצמם, כיון שבלעדם היו נעות ברוח, ומובן,

דכיון שהחכמי לב היו צריכים לעשות את היריעות, לא הסתפקו, suffice,

רק בעשיית החלקים העיקריים שביריעות, אלא גמרו אותן

באופן שתהיינה דבר שלם בכל פרטיו, והיינו שעשו לא רק את גוף

היריעות, אלא גם את כל קרסיהן clasps, ועד ליתדות pegs ומיתרים ropes

שהוצרכו לקשרם שלא ינועו ברוח.

ועפ"ז יש לבאר הטעם שרש"י מדייק כאן שהיתדות היו "לתקוע" insert

,them, דהיינו שהיו תקועים בקרקע (ולא רק "תלוין וכובדן מכביד שפולי

היריעות"), כי באופן זה מודגש יותר stressed שהם חלק מקביעות

(בנין) היריעות integral part, built-in (כיון שעל ידם היריעות מחוברות

בארץ), משא"כ להפירוש שהיו "קשורין ותלויין וכובדן מכביד" עליהן, היתדות הם פרט **נוסף** על היריעות (שתלויין בהן (ע"י שכובדן

In other words: in itself it is not complete. It needs an outside force to make it complete, then its not perfect

Example a mezuzah!

ולכן, כשהקב"ה אומר לעשות היריעות, הרי אינו נכנס לפרטים הקטנים, אלא אומר הענין בכללותו, ולכן כפרשת תרומה רש"י מסתפק על הפרט הקטן, משא"כ כאן שהחכמי לב עשו בפועל, אומר רש"י באופן של מסקנא.

And now comes the unbelievable lesson

11. **ומסיים בלקו"ש כאן: ד.** ומכאן הוראה ל"חכמי לב" wise-hearted שבכל דור ודור בעבודת החינוך, שעליהם מוטלת החובה להעמיד תלמידים הרבה, כפסק הרמב"ם ש"מצוה על **כל חכם וחכם** מישראל ללמד את **כל** התלמידים אע"פ שאינ בניו", שאין מילוי חובתו של החכם מסתיים בכך שהוא מלמד את התלמיד אותם הדברים שביכלתו (בחכמתו הגדולה) להשפיע אליו,

אלא צ"ל "חכם לב" באמת, לדאוג שפירותיו שמעמיד produce, develop יהיו שלמים בכל הפרטים, עד שגם ענינים הנראים כטפלים וחיצוניים marginal and superficial - כמו יתדות ומיתרים, שלכאורה א"צ להם "חכם לב" -talented expertise משתדל שיהיו אצל התלמיד בתכלית השלימות.

ודוקא כאשר "גומר" את העמדת התלמיד עד לפרטים הכי חיצוניים superficial, אז ישנה הוודאות והבטחון security and assurance שהוא דבר של קיימא everlasting, strong, **"לא ינועו ברוח"**, דגם כאשר ישנם רוחות מנשבות בעולם הרי התלמיד עומד חזק על משמרתו steadfast at his post בהתאם להוראות רבו in accordance with his teachers directives. זהו הסימן שתלמודו של הרב חדר לפנימיותו של התלמיד, עד שלא נשאר פרט ממנו שאינו חדור בזה. וע"ד פתגם רבינו הזקן על הפסוק **"עקב**

heard, internalized "שמע" שאברהם אבינו "שמע" heard, internalized את ציווי השי"ת. ציווי השי"ת בכל ציור קומה שלו, ראש גוף ורגל, עד שגם העקביים שלו "שמעו" heard, internalized את ציווי השי"ת.

וזה נרמז גם בדברי רז"ל שאין המצוה נקראת "אלא על שם הגומרה" **(רש"י אודות יוסף, ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם)**, דגם כאשר עיקר הדבר כבר נעשה, וחסר רק פרט קטן בגמרו, הרי כיון שלא נגמרה כל המצוה הרי לא נתקיימה, ומי שגומר המצוה, אף שהשלים רק פרט קטן, נקראת כל המצוה על שמו דוקא. וזהו כנ"ל, שעד שישנו כל הדבר, אינו שחסר רק פרט אחד, אלא שעי"ז חסר בהכל, כיון שאין בטחון שהדבר יעמוד איתן נגד כל הרוחות המנשבות, וצ"ל שהדבר יחדור בכל הציור שלו.

punchline

12. ומזה גם עידוד גדול encouragement, inspiration לדורנו זה, דרא דעקבתא דמשיחא, שאע"פ שאנו בדרגא של "עקביים" לגבי הדורות הקודמים, ואכשור דרא בתמי', הנה דוקא עבודתנו **בגמר** הבירורים refining the last details, בעקביים - וכהיתדות **בשולי** היריעות שעל ידם נקשרות וקבועות **בארץ** - היא הגומרת את העבודה הנצרכת להביא את הגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו (אם שאין זה אלא פרט, ובפרט לגבי גודל העבודה של דורות שלפנ"ז),

[להביא מבאתי לגני]

ואין המצוה נקראת אלא ע"ש הגומרה - הדור דעקבתא דעקבתא דמשיחא, שהוא הגומר "מעשינו ועבודתנו (של) כל זמן משך הגלות", ומביא בפועל את "תכלית השלימות... של ימות המשיח ותחיית המתים", במהרה בימינו ממש.

Key words:

Doctor, finishing touches, Geula, Golus, internal memo, Klayim (drapes), Lubavitch Yeshiva, marginal detail, Migdal Oz (sefer), Mishkan, our generation, Pegs, Previous Rebbe, Rashi, Rebbe Rashab, Ropes, Torah, Truma Tezave, Vayakhel, Vayakhel Pekudei, Yerios (curtains).